

MAJA LUNDE,
HANS JØRGEN SANDNES (ILL.)

SIDAN 1

Liv & Isbjörn

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

I bokens början får vi reda på att prinsessan Eira är väldigt bortskämd och får allt hon vill ha. När hennes föräldrar dör blir hon förälskad i Valemon men han blir inte förälskad i henne. Eira är van att få som hon vill och blir rasande. Hon använder sig av svartkonst och trolldom och förvandlar Valemon till en isbjörn. Kommer Valemon att bli sig själv igen och vad händer när Valemon träffar flickan Liv? Följ med på ett spännande äventyr i sagans förtrollande värld ...

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Sakprosatexter för barn och unga. Beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel grafiska modeller och stödord. (SV åk 4–6)
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser. (SV åk 4–6)
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter, för olika syften.

LGRA22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Sakprosatexter för barn och unga. Beskrivande, förklarande och instruerande texter och hur deras innehåll kan organiseras. (SV åk 4–6)
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva enkla texter. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar. (SV åk 4–6)
- Att återge delar av innehållet i olika texter samt resonera om budskap och handling i texterna. (SV åk 4–6)
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor samt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift samt med andra former för kommunikation.
- Förmåga att läsa och reflektera över skönlitteratur och andra texter.

VILKEN RUTA SAKNAS?

1. Dela in eleverna i grupper.
2. Ge varje grupp ett papper med en kopierad sida från boken. Välj en sida där det finns flera bildrutor.
3. En i gruppen klipper ut rutorna och lägger dem på bordet så att alla kan se dem.
4. Sedan blundar alla deltagarna utom en, som tar bort en ruta.
5. Därefter ska deltagarna lista ut vilken ruta som har plockats bort.
6. Låt eleverna turas om så att alla får ta bort en ruta.

RITA EN SERIE

Den här boken är en seriebok. Det som är viktigt i en serie är att man berättar med bilder. En serie måste inte ha text men den måste ha bilder. Om man har text brukar den vara i form av pratbubblor. Pratbubblor kan visas på olika sätt: en vanlig pratbubbla, viskbubbla, skrikbubbla eller tankebubbla.

Gå igenom upplägget för serier med eleverna. Låt sedan eleverna få prova på att skapa sina egna serier. De ska börja med att tänka ut vad serien ska handla om och hur den ska illustreras. Sedan ska de dela upp ett papper i rutor, förslagsvis 2–4. Uppmana eleverna att börja med illustrationerna eftersom bilderna är grunden i skapandet av en serie. Sedan kan de lägga till pratbubblor om de vill. Texten ska då vara kort men talande. Låt eleverna få ta del av varandras serier. Det finns många gratissidor på nätet där man kan skapa sina egna serier. Här är två exempel:

- https://www.canva.com/sv_se/skapa/tecknad-serie/
- <https://www.storyboardthat.com/sv/comic-maker>

ORDSPRÅK MED DJUR

I boken har Liv en väldigt bra relation med alla djur som bor i närheten. En del av djuren i boken kan man förknippa med ordspråk, till exempel "listig som en räv". Det finns många ordspråk som inkluderar djur. Här är några av dem.

Klok som en uggla

Stark som en ox

Envis som en åsna

Arg som ett bi

Hungrig som en varg

Smidig som en katt

Tyst som en mus

Väck inte den björn som sover

Hal som en ål

Flitig som en myra

Fri som en fågel

Minne som en guldfisk

Stolt som en tupp

Modig som ett lejon

Med dessa ordspråk kan man göra en mängd övningar som till exempel:

- Charader – En början kan vara charader där eleverna ska försöka gestalta ordspråket. Om det är för svårt med hela ordspråket, kan man välja att bara försöka gestalta djuret.
- Illustration – Man kan illustrera de olika ordspråken. Hur kan man till exempel rita/måla ett argt bi? När man har illustrerat bilderna, kan eleverna försöka lista ut vilket ordspråk som passar till vilken bild.
- Diskussion – Man kan diskutera vad ordspråket egentligen betyder. Vad innebär det att ha minne som en guldfisk? Känner eleverna igen sig i något av ordspråken? Varför?

FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vem vet du bor i detta rike?

Eget svar.

2. Varför börjar Eira med svartkonst och trolldom?
Eira börjar med svartkonst och trolldom för att få Valemon att tycka om henne.
3. Varför förvandlar Eira Valemon till en isbjörn?
Eira förvandlar Valemon till en isbjörn för att han aldrig ska få uppleva kärlek. Hon tycker att om hon inte kan få honom, ska ingen annan heller få honom.
4. Vem arbetar Livs familj för?
Livs familj arbetar för en bonde.

5. Vad heter denna blomma?

Blomman heter Förgätmigej.

6. Varför bestämmer sig Liv för att lämna sin familj?

Liv bestämmer sig för att lämna sin familj för att de är fattiga och de har inte mat så att det räcker till alla.

7. Hur använder Valemon saxen, duken och flaskan?

Flaskan ger dricka, med duken kan Valemon få fram mat och med saxen kan han tillverka kläder av sin päls.

8. Vad tycker Liv att Valemons hem liknar?

Liv tycker att Valemons hem liknar ett slott.

9. Varför kan inte Liv läsa?

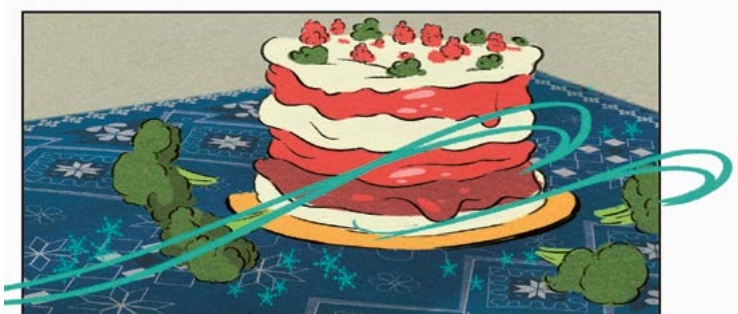
Liv kan inte läsa för att hon varit tvungen att arbeta i stället för att gå i skolan.

10. Vad händer med Valemon när hans grotta smälter??

Valemon blir tagen av Eira.

11. Vad är det man kan se på bilden?

På bilden ser man en tårta, hallon och broccoli, som barnen önskade sig att äta när Liv sa att de kunde önska sig vad de vill med hjälp av tyget.

12. Vad hör Liv Eira säga som gjort henne gladare?
Liv hör Eira säga att allt guld hon har fått har gjort henne gladare.
13. Var hålls Valemon fången?
Valemon hålls fången i en djup grop i Eiras slott.
14. Vem är det som biter Valemon med ett dödligt bitt?
Det är Eira, som förvandlar sig till en björn och biter Valemon.
15. Hur blir Eira sig själv igen?
Alla djuren kommer och hjälper Liv och puttar den stora björnen över en kant så att den faller. När Liv tittar bort mot björnen har den förvandlats tillbaka till Eira, så som hon var innan hon blev en ond trollkvinna.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten.
Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

16. Vad har björnungarna och prinsessan Eira gemensamt?
Björnungarna och prinsessan Eira är båda föräldralösa.
17. Vad är anledningen till att Valemon måste gömma sig på nätterna?
Valemon måste gömma sig på nätterna för att då förvandlas han tillbaka till en människa och om någon får se hans ansikte förblir han isbjörn för alltid.
18. Hur många gånger får Liv byta arbetssyssla på gården?
Liv får byta arbetssyssla två gånger. Först från köket till köksträdgården, sedan från köksträdgården till majså kern.
19. Varför tror du att Valemon kommer fram till Liv trots att han är en stor isbjörn som hon kan bli rädd för?
Eget svar.

20. Vem är det som står och tittar på Liv när hon sover?

Det är Valemon som står och titta på Liv när hon sover.

21. På sidan 130 står det så här: "En ny morgon. Solen går upp över berget. Men i dag ska allt förändras."
Vad menas med att allt ska förändras?
Allt förändras eftersom Liv tittar på Valemon när han är en människa, vilket innebär att Eira kommer. Hon ändrar förbannelsen och gör så att Valemon blir en isbjörn för alltid.
22. På sidan 160 står det att Liv känner sig skyldig till allt som har hänt. Vad tror du menas med det?
Eget svar.
23. Varför är det bra att räven följer med när Liv ska leta efter Valemon?
Det är bra att räven följer med för att den kan nosa upp hur Valemon och Eira gått.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

24. Hur länge tror du att Liv bor hos Valemon innan Eira kommer och fångar Valemon?
Eget svar.
25. Vad tycker du om hur boken slutar? Motivera ditt svar.
Eget svar.
26. Vad tror du hände med Eira efter bokens slut?
Eget svar.

27. Tänk på hur Liv är i boken och jämför dig själv med henne.

Fortsätt på meningarna nedan:

- En likhet mellan mig och Liv är att ...
Eget svar.
- En skillnad mellan mig och Liv är att ...
Eget svar.
- En annan likhet mellan mig och Liv är att ...
Eget svar.
- En annan skillnad mellan mig och Liv är att ...
Eget svar.
- Gemensamt för mig och Liv är ...
Eget svar.
- En stor skillnad mellan oss är ...
Eget svar.